

Rynek pracy

Najczęściej wielu z Was nie wie jeszcze, co tak naprawdę chciałoby w przyszłości robić. Należy dobrze się nad tym zastanowić i wybrać odpowiedni kierunek dalszego kształcenia.

Są zawody, którym specjaliści od rynku pracy wróżą niezłą przyszłość i takie, w których już niedługo trudno będzie znaleźć zatrudnienie.

Rynek pracy zmienia się bardzo szybko. Jeszcze kilkanaście lat temu zawody związane z obsługą komputera, na naszym rynku, były prawie niezbrane. Niewielu wiedziało, kto to jest i czym zajmuje się webmaster (po polsku: projektant stron internetowych), administrator sieci czy grafik komputerowy. Dzisiaj te zawody wykonywane są przez tysiące ludzi.

Nowe są też zawody związane z rynkiem reklamy (copywriter), zarządzaniem (menadżer projektu, specjalista ds. zasobów ludzkich, doradca personalny), czy funkcjonowaniem giełdy papierów wartościowych (makler).

Zmiany technik i technologii spowodowały, że także tradycyjne zawody wymagają zupełnie nowej wiedzy i innych umiejętności. Dotyczy to przede wszystkim obsługi komputera. Przykładem praca dziennikarza, która już nie kojarzy się z maszyną do pisania, ale raczej z komputerem osobistym. Podobnie jest z pracą drukarza. Dziś pisanie, łamanie i składanie gazet czy książek odbywa się, od początku do końca, przy zastosowaniu odpowiednich programów komputerowych.

W każdym kraju powinno prowadzić się systematyczne badania na temat zawodów i specjalności przyszłości. W wielu krajach Unii Europejskiej a także w Japonii, Stanach Zjednoczonych czy Kanadzie, takie prognozy wykorzystywane są do aktualizacji programów nauczania.

W Polsce tą tematyką zajął się **Międzyresortowy Zespół ds. Prognozowania Popytu na Pracę** powołany przy **Rządowym Centrum Studiów Strategicznych**. W przygotowanym przez ten zespół raporcie, znajduje się m.in. lista zawodów, które, według jego autorów, mogą być najbardziej i najmniej potrzebne.

Zawody, na które zapotrzebowanie **będzie zapewne spadać**:

- górnicy i robotnicy obróbki kamienia,
- rolnicy produkcji roślinnej i ogrodnicy,
- rolnicy upraw polowych,
- rybacy pracujący na własne potrzeby,
- operatorzy maszyn hutniczych,
- robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych i odzieży,
- kowale, ślusarze i pokrewni,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych,
- pracownicy żeglugi i lotnictwa,
- nauczyciele nauczania początkowego,
- robotnicy poligrafii,
- robotnicy obróbki drewna, stolarze i inni,
- robotnicy obróbki skóry,
- robotnicy transportu,
- robotnicy przy pracach prostych.

Zawody, na które zapotrzebowanie **będzie zapewne rosnąć**:

- techniczny personel obsługi komputerów,
- fizycy, chemicy,
- sekretarki i operatorzy maszyn biurowych,
- pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy,
- pracownicy ochrony,
- pracownicy obsługi biurowej,
- agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego,
- gospodarze budynków,
- operatorzy linii produkcyjnych i robotów przemysłowych,
- informatycy,
- specjaliści nauk społecznych,
- specjaliści do spraw biznesu,
- architekci, inżynierowie,
- pracownicy opieki osobistej.

Wybrane zawody

ADMINISTRATOR SIECI

Zawód, który w ostatnich 10 latach charakteryzowała wręcz skokowa dynamika rozwoju.

Cel pracy administratora sieci:

- nadzór i koordynacja działań związanych z prawidłowym funkcjonowaniem sieci komputerowych.

Zadania zawodowe, którym należy sprostać to m.in.:

- analiza potrzeb przesyłu informacji wewnątrz firmy za pomocą sieci lokalnej lub zewnętrznej,
- sprawowanie nadzoru nad wiarygodnością podpisów elektronicznych, zwłaszcza w dokumentacji przesyłanej przez Internet,
- nadzór nad śledzeniem drogi dokumentacji (szczególnie eksportowej i transportowej poza granicami kraju),
- nadzorowanie przebiegu telekonferencji organizowanych przez firmę lub w których firma współuczestniczy,
- analiza obciążeń sieci i możliwości braku dostępu do danych firmy.

Wymagane kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe,
- studia podyplomowe dotyczące sieci komputerowych.

ARCHITEKT

Architektura jest - najkrócej mówiąc - sztuką kształtowania przestrzeni. Architektem może zostać osoba o określonej wrażliwości, posiadająca umiejętność patrzenia, kojarzenia i logicznego myślenia. Niezbędna jest przy tym wyobraźnia przestrzenna i otwartość na świat.

Możesz zostać:

- architektem krajobrazu (musisz posiadać szczegółową wiedzę przyrodniczą, podstawową wiedzę architektoniczną, a przede wszystkim wyobraźnię i uzdolnienia plastyczne);
- urbanistą (musisz posiadać zdolność trafnego przewidywania nadchodzących procesów gospodarczych i społecznych - a co za tym idzie - przestrzennych, charakteryzować się dokładnością, cierpliwością, wytrwałością i umiejętnością pracy w zespole);
- architektem wnętrz (niezbędne tu są: talent plastyczny, kreatywność i osobowość twórcza oraz wiedza z zakresu zasad projektowania, materiałoznawstwa, konstrukcji, ergonomii a także psychologii; ważna jest umiejętność pracy w zespole oraz umiejętność planowania i organizacji pracy).

Architekt to nie tylko artysta, lecz także fachowiec, który reprezentuje klienta i któremu poważną część czasu pochłania udział w spotkaniach, opracowanie raportów, nadzór budowy i działalność administracyjna. W Polsce jest dwanaście uczelni architektonicznych.

Studia na kierunku prowadzone są przez następujące uczelnie:

- architektura i urbanistyka - Politechniki: Białostocką, Gdańską, Śląską, Krakowską, Łódzką, Poznańską, Szczecińską, Warszawską, Wrocławską; Europejską Akademię Sztuk, Wyższą Szkołę Ekologii i Zarządzania, Wyższą Szkołę Gospodarowania Nieruchomościami;

- architektura krajobrazu - SGGW, Uniwersytety Przyrodnicze w Lublinie, Szczecinie, Wrocławiu; Uniwersytety: Warmińsko-Mazurski, Rzeszowski, KUL.

Jeśli jednak nie uda Ci się dostać na wymarzoną wyższą uczelnię – nic straconego. Możesz ukończyć dwusemestralne Studium Urbanistyki i Zagospodarowania Terenu lub Policealne Studium Architektoniczne lub Budowlane, uczące w specjalności **technika architekta**.

ARCHITEKT WNĘTRZ

Zawód architekta wnętrz polega na:

- urządzaniu wnętrz,
- doborze i projektowaniu mebli,
- zharmonizowaniu z nimi tkanin, ceramiki i innych detali w taki sposób, aby stanowiły całość oraz spełniały określone przez przeznaczenie wnętrz wymagania funkcjonalne.

Podstawowe zadania architekta wnętrz to:

- tworzenie koncepcji zagospodarowania przestrzeni wnętrza,
- projektowanie elementów wnętrza zarówno architektonicznych (np. rozmieszczenie ścian), jak i wyposażenia wnętrza (np. mebli, oświetlenia),
- wykonywanie rysunków, makiet, modeli przedstawiających zagospodarowanie wnętrza wraz z elementami jego wyposażenia,
- opracowywanie kolorystyki wnętrza,
- opracowywanie dokumentacji projektu dla wykonawców w postaci rysunków technicznych oraz opisu wykorzystywanych materiałów i sposobu wykonywania,
- nadzór nad realizacją projektu lub samodzielna jego realizacja.

Od przyszłych architektów wymaga się tzw. uzdolnień architektonicznych, do których należą:

- pamięć wzrokowa,
- wyobraźnia przestrzenna,
- umiejętność odtwarzania obserwowanego otoczenia,
- umiejętność komponowania elementów płaskich i przestrzennych,
- umiejętność myślenia technicznego.

Niezbędne do wykonywania tego zawodu są:

- talent plastyczny,
- kreatywność,
- wiedza z zakresu: projektowania, materiałoznawstwa, konstrukcji, ergonomii a także psychologii,
- umiejętność pracy w zespole,
- umiejętność planowania i organizowania pracy (zarówno indywidualnej jak i grupowej).

W ostatnich latach coraz istotniejsza jest umiejętność obsługi komputera i znajomość graficznych programów komputerowych.

Do wykonywania tego zawodu konieczne jest ukończenie wyższej szkoły plastycznej, najlepiej wydziału architektury wnętrz. W Polsce jest pięć uczelni państwowych kształcących architektów wnętrz: są to Akademie Sztuk Pięknych w Gdańsku, Krakowie, Warszawie, Wrocławiu i Poznaniu.

Kierunek niezwykle ciekawy z bardzo szeroką ofertą przedmiotów. Na uczelniach całego kraju są m.in. takie przedmioty, jak: historia sztuki, architektura wnętrz i mebli, budownictwo, geometria, perspektywa, rzeźba, podstawy kształtowania (na tych zajęciach robi się m.in. ciekawe rzeczy ze sznurka, z drewna), kompozycja płaska i przestrzenna, rysunek, malarstwo, filozofia, socjologia kultury, metodologia projektowania komputerowego.

BIOTECHNOLOG

Biotechnologia jest multidyscyplinarną dziedziną nauki i techniki, która obejmuje badanie, wytwarzanie i wykorzystywanie:

- DNA/RNA,
- białek/enzymów,
- drobnoustrojów,
- kultur komórkowych w procesach: modyfikacji genetycznej, biosyntezy, biotransformacji, bioutylizacji,
- a także wyodrębnienie i modyfikację tak otrzymanych bioproduktów.

To dziedzina bardzo obszerna (często utożsamiana z inżynierią genetyczną) zajmująca się między innymi:

- procesami fermentacyjnymi w przemyśle spożywczym,
- wielkoprzemysłowymi procesami biosyntezy i biotransformacji (np. produkcją leków w przemyśle farmaceutycznym),
- biologicznymi metodami oczyszczania ścieków,
- wytwarzaniem organizmów zmodyfikowanych genetycznie (tworzenie organizmów transgenicznych), gdzie wykorzystuje się techniki inżynierii genetycznej.

Biotechnologów kształci się w:

- uniwersytetach przyrodniczych i rolniczych,
- uniwersytetach,
- na politechnikach
- uniwersytetach medycznych.

To kierunek młody. W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie pierwsi absolwenci opuścili uczelnię dopiero w 2000 roku. Ponieważ kształcenie biotechnologów jest bardzo kosztowne, w Polsce odbywa się wyłącznie w szkolnictwie publicznym.

Biotechnologia to studia przeznaczone dla osób:

- mających zainteresowania naukowe,
- z dużą ciekawością wszystkiego i wiedzą z różnych dziedzin,
- zorientowanych w najnowszych osiągnięciach nauki,
- poszukujących i wytrwałych.

Mówi się, że XXI wiek jest stuleciem biologii. W centrum zainteresowania zarówno naukowców, jak i praktyków są problemy gospodarki żywnościowej, ochrony zdrowia i środowiska. Biotechnologia stanowi siłę napędową rozwoju tych dziedzin dlatego na pewno będzie się intensywnie rozwijać. Będzie odgrywać coraz większą rolę w:

- ochronie środowiska,
- tworzeniu odnawialnych źródeł energii,
- lokalizowaniu i unieszkodliwianiu zanieczyszczeń,
- tworzeniu uniwersalnej żywności

EKSPERT TECHNICZNY SIECI KOMPUTEROWYCH

Kolejny zawód przyszłości związany z branżą informatyczną. Przewiduje się bardzo duże zapotrzebowanie na takich specjalistów, przede wszystkim na rynkach zagranicznych (stąd prawdopodobieństwo dużej emigracji zarobkowej wśród tej grupy pracowników).

Celem pracy eksperta technicznego sieci komputerowej jest:

- dbałość o zapewnienie optymalnej technicznej użyteczności sprzętu i sieci komputerowych, o jego ciągłe unowocześnianie oraz w przypadku budowy sieci o jego optymalny zestaw.

Zadania zawodowe to m.in.:

- analiza utrzymania i zmiany technicznej w oparciu parametry potrzeb firmy,
- uczestnictwo projektowe w rozbudowie zestawu sprzętu w przypadku rozszerzenia systemu informatycznego lub sieciowego,
- dbałość o biblioteki programowe systemu komputerowego w firmie (np. dostęp do adresów Internetowych dotyczących literatury technicznej),
- współdziałanie w tworzeniu programu wewnętrznego zabezpieczającego przed nadmiernym wykorzystywaniem Internetu dla celów poza zawodowych w godzinach pracy,
- dbałość o optymalizację połączeń sieciowych (modemy, telefony bezprzewodowe lub połączenia kanałowe).

Wymagane kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe techniczne,
- studia podyplomowe zarządzania lub ekonomii,
- znajomość j. angielskiego.

FOTOGRAF

Fotograf najczęściej pracuje w zakładzie fotograficznym i ma dwa podstawowe zadania:

- fotografowanie, czyli wykonywanie zdjęć,
- wywoływanie filmów oraz robienie odbitek.

Niezbędne cechy fotografa:

- dokładność i precyzja,
- właściwe wyczucie kompozycji obrazu - wyobraźnia przestrzenna,
- umiejętność rozróżniania barw,
- wrażliwość na barwy oraz smak estetyczny,
- zdolności twórcze, pomysłowość i umiejętność improwizacji,
- umiejętność nawiązywania kontaktu z portretowanymi osobami,
- cierpliwość.

Fotograf powinien mieć wykształcenie techniczne o specjalizacji: fotografia. Umiejętności fotografowania można zdobyć na kursach lub w szkołach, na przykład policealnych.

KSIĘGOWY

Księgowy to zawód, który jeszcze kilka lat temu wykonywały najczęściej kobiety. Był synonimem nudy i rutyny. Dzisiaj staje się coraz bardziej atrakcyjny. Od wiedzy i umiejętności księgowego zależy często kondycja firmy. Nawet niewielki błąd księgowego może zakłócić funkcjonowanie firmy, duży - doprowadzić ją do ruiny.

Zadania księgowego to między innymi:

- rejestracja operacji gospodarczych przedsiębiorstwa,
- terminowy wpływ dokumentów księgowych i ich kontrola,
- prowadzenie rozliczeń podatkowych,
- sporządzanie dla urzędów skarbowych comiesięcznych deklaracji podatkowych,
- kontrola wynagrodzeń,
- sporządzanie list płac
- ciągłe kształcenie, ponieważ w Polsce prawo związane z prowadzeniem firm oraz prawo podatkowe zmienia się bardzo często.

Od dobrego księgowego wymaga się:

- samodyscypliny,
- umiejętności pracy w jednym pomieszczeniu przez wiele godzin,
- znajomości obsługi komputera.

Dobry księgowy to osoba dokładna lubiąca porządek, nie tylko w pracy, ale i poza nią.

Zawód ten nie ma ograniczeń wiekowych i można go zdobyć w każdym wieku.

Możliwości zostania księgowym jest kilka:

- policealne i pomaturalne szkoły ekonomiczne,
- prywatne, wyższe szkoły bankowości i księgowości,
- kursy i szkolenia (najbardziej wiarygodne informacje o profesjonalnych kursach można uzyskać w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce - Oddział Okręgowy w Warszawie: www.skp-ow.com.pl).

LEKARZ

Zacznij od przeczytania fragmentu tekstu klasycznej przysięgi lekarskiej (Grecja, IV w. p.n.e) bo i dziś może być ona wyznacznikiem postawy lekarza.

"Będę stosował zabiegi lecznicze wedle moich możliwości i zdolności ku pożytkowi chorych, broniąc ich od uszczerbku i krzywdy. Nikomu nawet na żądanie nie dam śmiertelnej trucizny, ani nikomu nie będę jej doradzał, podobnie też nie dam niewieście środka na poronienie. W czystości i niewinności zachowam życie

swoje i sztukę swoją. (...) Do jakiegokolwiek wejść domu, wejść doń dla pożyty chorych, wolny od wszelkiej chęci krzywdzenia i szkodenia, jak też wolny od pożądań zmysłowych, tak względem niewiast jak mężczyzn, względem wolnych i niewolników. Cokolwiek bym podczas leczenia czy poza nim w życiu ludzkim ujrzał czy usłyszał, czego nie należy rozgłaszać, będę milczał zachowując to w tajemnicy. Jeżeli dochowam tej przysięgi i nie złamię jej, obym osiągną pomyślność w życiu i pełnieniu swej sztuki, ciesząc się uznaniem ludzi po wsze czasy; w razie jej przekroczenia i złamania niech mnie los przeciwny dotknie."

Ten zawód możesz wykonywać, tylko kończąc studia na akademiach medycznych.

To zawód dla tych, którzy:

- chcą pomagać ludziom oraz ratować im życie,
- chcą rozwijać nauki medyczne zajmując się badaniami naukowymi,
- nie boją się ciężkiej pracy.

Predyspozycje osób podejmujących studia medyczne:

- muszą lubić siebie i innych (od lekarza wymaga się umiejętności dobrego komunikowania się z pacjentem i jego rodziną),
- powinni mieć otwarty umysł, logiczne myślenie i dobrą pamięć,
- powinni być cierpliwi (lekarz musi mieć cierpliwość dla pacjentów),
- muszą radzić sobie ze stresem, jaki towarzyszy choćby w zetknięciu ze śmiercią,
- wiedzieć potrzebę ciągłego dokształcania po to, żeby leczyć pacjentów w najbardziej odpowiedni i nowoczesny sposób.

W Polsce jest jedenaście uczelni medycznych, które kształcą lekarzy (szczegółowe informacje o rekrutacji znajdziesz na podanych stronach internetowych):

- Uniwersytet Medyczny w Białymstoku,
- Uniwersytet Medyczny w Bydgoszczy,
- Uniwersytet Medyczny w Gdańsku,
- Uniwersytet Medyczny w Lublinie,
- Uniwersytet Medyczny w Łodzi,
- Uniwersytet Medyczny w Poznaniu,
- Pomorska Uniwersytet Medyczny w Szczecinie,
- Uniwersytet Medyczny w Warszawie,
- Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
- Uniwersytet Medyczny w Wrocławiu,
- Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.

Przez pierwsze dwa lata nauki studenci mają niewielki kontakt z pacjentami. Dominują nauki teoretyczne. Ale już po pierwszym roku są praktyki pielęgniarskie, a po każdym następnym inne zajęcia praktyczne.

Po szóstym roku student ma zapewniony półtoraroczny staż. Staż jest niezbędnym okresem, który ma na celu połączenie teorii z praktyką. Staż ten jest warunkiem wykonywania zawodu lekarza. Dopiero po jego ukończeniu wybiera się specjalizację.

A na medycynie będzie tak:

Już od października rozpoczną się ćwiczenia z przedmiotów typowo medycznych:

- histologii i embriologii,
- chemii medycznej,
- biofizyki,
- wprowadzenia do medycyny środowiskowej,
- pierwszej pomocy medycznej,
- anatomii prawidłowej.

Na I roku będziesz uczył się poza tym:

- socjologii medycyny, informatyki, antropologii filozoficznej, łaciny, dwóch języków (obowiązkowy angielski i jeden wybrany przez siebie).

Na II roku uczyć się będziesz:

- biochemii, fizjologii człowieka, cytofizjologii, biologii z genetyką, immunologii, historii medycyny.

Na III roku czekają cię zajęcia z:

- farmakologii, anatomii patologicznej, patofizjologii, patomorfologii.

IV rok na uczelni jest dla studentów niezwykle trudny, gdyż w nim zaczynasz zajęcia w salach szpitalnych. I czekają cię poznawanie kolejnych nauk medycznych...

Medycyna to służba ludziom. Lekarz nie może odmówić pomocy i dlatego o lekarzu mówi się, że nigdy nie kończy swojej pracy. Zawsze powinien być do dyspozycji tych, którzy potrzebują jego pomocy.

ORGANIZATOR USŁUG TURYSTYCZNYCH

Podstawowe czynności w zawodzie:

- organizacja i sprzedaż usług turystycznych, to znaczy organizowanie podróży i wypoczynku innym,
- opracowywanie i podsuwanie atrakcyjnych ofert imprez turystycznych,

- załatwianie formalności związanych z organizowaniem imprez turystycznych,

Wymagania i predyspozycje:

- komunikatywność i łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi,
- dyspozycyjność i punktualność,
- cierpliwość, uprzejmość, zrównoważenie emocjonalne,
- dobry stan zdrowia, wytrzymałość i odporność na zmęczenie,
- znajomość języków obcych oraz umiejętność obsługi komputera.

Uczelnie państwowe, prowadzące studia na kierunku *turystyka i rekreacja*:

- Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Politechnika Białostocka,
- Politechnika Opolska,
- Akademię Wychowania Fizycznego w: Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu

Ponadto studia na tym kierunku prowadzi wiele uczelni niepaństwowych, między innymi Wyższa Szkoła Ekonomiczno - Techniczna w Legionowie. Przygotowanie do zawodu organizatora usług turystycznych można zdobyć także w szkołach policealnych.

W tym zawodzie jednak oprócz zdobytego wykształcenia ogromną rolę odgrywa także praktyka zawodowa.

POLICJANT

Jeśli masz dobrą kondycję fizyczną i cechuje cię duża odporność na stres, to mając średnie wykształcenie możesz podjąć starania o to, aby zostać policjantem lub policjantką. Należy jednak pamiętać, że nie jest to praca, lecz służba. Służba w policji to gotowość podporządkowania się obowiązującej w tej formacji dyscyplinie. Przyjęcia do służby w policji odbywają się cztery razy w roku, w stałych terminach:

- 20 lutego,
- 20 maja,
- 20 sierpnia,
- 20 listopada.

Aby w wyznaczonych terminach przystąpić do postępowania kwalifikacyjnego, należy wcześniej złożyć podanie w komórce kadrowej komendy powiatowej (miejskiej) lub wojewódzkiej policji.

Postępowanie kwalifikacyjne polega m.in. na:

- rozmowie, dotyczącej wykształcenia a także motywów podjęcia decyzji o służbie w policji,
- egzaminie sprawności fizycznej,
- teście psychologicznym określającym zarówno możliwości intelektualne oraz cechy osobowościowe kandydata do służby,
- ustaleniu zdolności fizycznych i psychicznych do służby, przez właściwą komisję lekarską.

Niezadowolające wyniki testów lub negatywne orzeczenie komisji lekarskiej powoduje przerwanie postępowania kwalifikacyjnego.

Szkoły policyjne kształcą wyłącznie osoby wcześniej zatrudnione w policji.

Szkoły i ośrodki szkolące policjantów to:

- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie,
- Centrum Szkolenia Policji w Legionowie,
- Szkoła Policji w Pile,
- Szkoła Policji w Słupsku,
- Szkoła Policji w Katowicach.

Informacje dotyczące naboru do służby w policji pochodzą ze strony internetowej Wydziału Prasowego Komendy Głównej Policji. Więcej informacji (m.in. na czym polega test sprawności fizycznej dla mężczyzn i kobiet) możecie znaleźć na stronie <http://www.policja.pl/>.

PSYCHOLOG SPOŁECZNY

To specjalizacja na pograniczu psychologii i socjologii, dlatego wymaga wiedzy z obu tych dziedzin.

Psycholog społeczny:

- bada wpływ społeczeństwa na przekonania i działania człowieka,
- opracowuje strategie działania partii politycznych,
- kreuje tożsamość dużych firm lub agencji reklamowych, pełniąc często rolę doradcy,
- występuje w roli konsultanta w negocjacjach, przy rozwiązywaniu wszelkich konfliktów pracowniczych i społecznych.

Kompetencje, które powinien posiadać psycholog społeczny:

- rozległa wiedza z zakresu psychologii i socjologii,
- umiejętność analitycznego, logicznego myślenia,
- łatwość nawiązywania kontaktów,
- umiejętność przekonywania w taki sposób, aby być wiarygodnym(osoby, które czują manipulację nie chcą współpracować, stają się wrogo usposobieni),

- zdolność twórczego rozwiązywania problemów.

Studia (patrz: specjalista analizy rynku) a także:

- Wyższa Szkoła Komunikowania i Mediów Społecznych w Warszawie,
- Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu.

SOCJOLOG

Bywa nazywany "psychologiem od społeczeństwa". Bo socjologia to nauka o społeczeństwie, które rozumiemy jako zbiór zorganizowanych jednostek funkcjonujących dzięki strukturze wzajemnych relacji. Stosunki międzyludzkie decydują o tym kim się stajemy. Socjologia jest więc nauką o nas samych.

Socjolog zajmuje się więc:

- rozpoznawaniem stanu społeczeństwa,
- określaniem tego co się ze społeczeństwem dzieje (diagnozuje społeczeństwo),
- przewidywaniem tego co będzie się działo z tym społeczeństwem (prognozowanie),
- wpływaniem na pewne zachowania społeczne.

Tak jak zróżnicowane są społeczeństwa, tak samo zróżnicowany jest zakres kompetencji socjologa. Nie ma socjologa od wszystkiego. Socjolog może być specjalistą od:

- problemów miasta,
- problemów wsi,
- agresji,
- antropologii pracy,
- kultury,
- religii, sportu itp.

Podstawą do przeprowadzania socjologicznych analiz i wyciągania wniosków są wyniki badań.

Do najpopularniejszych metod badawczych należą:

- ankiety,
- wywiady,
- analizy tekstów,
- analizy publicznych wypowiedzi.

Cechy dobrego socjologa:

- zainteresowanie sprawami innych ludzi,
- chęć i umiejętność nawiązywania kontaktów z drugim człowiekiem,
- pasja poznawania, często niezwykle skomplikowanych i pogmatwanych ludzkich losów,
- pasja i zacięcie badawcze.

Socjologię można studiować na wszystkich uniwersytetach. Program nauki jest bardzo zbliżony a zmorą studentów są najczęściej dwa przedmioty bez których nie możliwa byłaby praca badawcza:

- statystyka, opierająca się mocno na matematyce,
- metodologia.

Przedmioty te są podstawą dalszej pracy, ponieważ dzięki nim student uczy się:

- jak układać ankietę,
- jak przygotować pytania do wywiadu,
- jaką wybrać metodę analizy tekstów.

Wyniki swoich badań musi też poddać analizie statystycznej.

Jaka praca dla socjologa - możliwości masz bardzo wiele. Na przykład:

- w jednym z wielu ośrodków badania opinii publicznej (badania dotyczą hipotetycznych zachowań i procesów społecznych, prowadzone są na zlecenie partii politycznych, przemysłu, handlu oraz mediów, czasami także dla potrzeb indywidualnych zleceniodawców),
- w wydawnictwie, jako socjolog czytelnictwa (wydawnictwom zależy na skutecznej polityce wydawniczej, aby dobrze sprzedawać swoje książki lub czasopisma dlatego pomoc socjologa jest nieoceniona),
- w reklamie i marketingu (badanie rynku, czyli potencjalnych nabywców produktu. Hasła czy filmy reklamowe muszą mieć konkretnego adresata i tu jest pole do popisu dla socjologa. To w jego gestii jest przygotowanie argumentów, które skutecznie przekonają grupę odbiorców danego produktu.)
- jako doradca, dbający o wizerunek swojego pracodawcy (wówczas od ciebie zależy dalsza kariera człowieka, dla którego pracujesz. Badasz popularność danej osoby w społeczeństwie i masz za zadanie wykreować jej wizerunek, pod kątem społecznych oczekiwań. To niezwykła odpowiedzialność, ale i wielka satysfakcja)
- kariera naukowa (dla tych o prawdziwym zacięciu badawczym, nastawionych na satysfakcję intelektualną a nie finansową, którzy już próbowali swoich sił publikując artykuły w prasie fachowej),
- patrz: specjalista analizy rynku.

Socjologię można studiować:

- w państwowych uczelniach:
  - na wszystkich uniwersytetach (w Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi,

- Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu, Zielonej Górze),
- w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (<http://agh.edu.pl/>),
- Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (<http://www.sggw.pl/>),
- na Politechnice Śląskiej w Gliwicach,
- w Akademii Techniczno - Humanistycznej w Bielsku-Białej,
- na wielu uczelniach niepaństwowych m.in.:
  - Collegium Civitas w Warszawie,
  - Puławska Szkoła Wyższa,
  - Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej,
  - Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości,
  - Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu.

SPECJALISTA ANALIZY RYNKU

To zawód przede wszystkim dla socjologa, bo właśnie socjologia (szeroko rozumiana) bada zachowania ludzi wobec problemów ekonomicznych.

Dobrym socjologiem może być osoba:

- zainteresowana sprawami ludzi, tym co ich łączy, co nimi kieruje,
- lubiąca kontakty z ludźmi i potrafiąca je nawiązywać,
- z pasją poznawania i dociekania przyczyn ludzkich losów, zachowań,
- chętna do ciągłego pogłębiania i uzupełniania wiedzy.

Dobry analityk rynku powinien dodatkowo:

- lubić, a przynajmniej nie czuć niechęci do matematyki, ponieważ na co dzień będzie posługiwać się metodami statystycznymi w swoich badaniach,
- posiadać zdolność logicznego myślenia i wyciągania wniosków,
- być dokładnym, dociekliwym,
- posiadać umiejętność podejmowania decyzji.

STEWARDESA

Wiele dziewczyn marząc o pracy stewardesy ma nadzieję, że dzięki temu zwiedzi cały świat. Dziś jednak nie odbywa się już długich egzotycznych rejsów, które zastąpiłyby wakacje, nie ma mowy o wylegiwaniu się na plaży. To ciężki, odpowiedzialny zawód tylko dla kobiet, które lubią nieregularne godziny pracy i są w stanie być dyspozycyjne przez całą dobę.

Jeśli lubisz ludzi, łatwo nawiązujesz z nimi kontakty, cechuje Cię umiejętność pracy w grupie, nie czujesz lęku przed lataniem samolotem i znasz co najmniej dwa języki obce, to doskonała praca dla Ciebie!

Wymogi umożliwiające wzięcie udziału w rekrutacji na stewardesę:

- pełne wykształcenie średnie z maturą,
- znajomość dwóch języków obcych,
- wiek do 30 lat,

Egzaminy:

- test pisemny i egzamin ustny z dwóch języków obcych: obowiązkowo angielski oraz drugi język obcy do wyboru spośród pięciu (rosyjski, niemiecki, francuski, hiszpański, włoski).
- testy psychologiczne: rozmowa, podczas której komisja ocenia tzw. pierwsze wrażenie oraz testy sprawdzające zachowanie w konkretnych sytuacjach.
- komisja lekarska (badania u stomatologa, kardiologa, neurologa, laryngologa, ginekologa, okulisty; wykonywane jest również EKG i EEG mózgu oraz badanie pojemności płuc).

Po pozytywnym przejściu wszystkich testów kwalifikacyjnych rozpoczyna się szkolenie, trwające 4-6 tygodni. Po zaliczeniu wszystkich zajęć teoretycznych i testów odbywają się zajęcia na symulatorach samolotów. Kurs obejmuje również zajęcia z wizażystką, która podpowiada dziewczynom, w jakiej fryzurze i makijażu jest im do twarzy. Dbłość o wygląd jest bowiem w tym zawodzie niezbędna.

Pierwsze dwa loty odbywają się pod okiem instruktora. Podczas tych rejsów stewardesa zapoznaje się z zawodem od strony praktycznej. Po ich zaliczeniu może już samodzielnie latać.

Nabór na stewardesy Polskie Linie Lotnicze LOT organizują w zależności od potrzeb. Ogłoszenia o naborze pojawiają się w prasie i innych mediach. Po ich ukazaniu się szczegółowych informacji udziela Dział Kadr i Biuro Personelu Pokładowego PLL LOT w Warszawie.

Można także przygotować swoje CV i list motywacyjny i złożyć w dziale personalnym firmy, czekając aż nadejdzie wieść o naborze personelu.

STOMATOLOG

Stomatologia to odrębny kierunek medyczny, skoncentrowany na diagnostyce i leczeniu chorób jamy ustnej oraz sąsiadujących z nią tkanek.

Predyspozycje:

- duża zręczność manualna (tego podobno nie można się nauczyć, a bez tego nie będzie się dobrym lekarzem stomatologiem),
- cierpliwość, spokój i opanowanie,
- Patrz zawód: Lekarz.

Studia na stomatologii trwają 5 lat i prowadzone są wyłącznie w akademiach medycznych w ramach wydziału lekarskiego w oddziałach stomatologicznych. (patrz: zawód: lekarz). Pierwsze dwa lata studiów są bardzo podobne do studiów na wydziale lekarskim. Różni je tylko liczba godzin oraz ukierunkowanie niektórych przedmiotów. Na zajęciach anatomii więcej miejsca poświęca się anatomii głowy niż jamy brzusznej. Jednak już od pierwszego roku studenci uczą się przyszłego zawodu w ramach zajęć z propedeutyki stomatologii zachowawczej oraz usprawnienia manualnego.

Po drugim roku rozpoczynają się praktyki w gabinecie stomatologicznym.

Po ukończeniu studiów (na stomatologii nie pisze się i nie broni pracy magisterskiej) każdy absolwent musi odbyć roczny staż kończący się egzaminem, którego zdanie daje prawo wykonywania zawodu.

Stomatolog ze stałym prawem wykonywania zawodu może pracować w:

- uspołecznionej służbie zdrowia,
- spółdzielni lekarskiej,
- prywatnej klinice,
- indywidualnym gabinecie - cudzym bądź własnym.

Stomatologia daje możliwość zdobycia specjalizacji i wykonywania zawodu:

- ortodonta (dbającego o prawidłowy zgryz czyli estetyczny wygląd naszej jamy ustnej),
- protetyka (którego dziełem są nasze trzecie zęby),
- periodontologa (zajmującego się profilaktyką i chorobami błony śluzowej jamy ustnej),
- chirurga stomatologa (dentysta od najtrudniejszych zabiegów).

STRAŻNIK WIĘZIENNY

Podstawowe zadania i obowiązki strażnika więziennego:

- utrzymanie bezpieczeństwa w miejscu pełnienia służby,
- obserwacja i czuwanie nad osobami pozbawionymi wolności,
- niedopuszczanie do przejawów agresji lub prób ucieczki
- dbanie o właściwą dyscyplinę,
- wykonywanie wszystkich rozkazów przełożonych i dowódców.

Wymagania stawiane kandydatom do pracy w tym zawodzie to:

- ogólna sprawność fizyczna,
- silna budowa ciała,
- zdolność szybkiego i skutecznego reagowania,
- zdecydowanie i opanowanie,
- dobra odporność psychiczna,
- szybkie kojarzenie faktów,
- łatwość nawiązywania kontaktów,
- niekaralność,
- wykształcenie średnie,
- wiek do 35 lat,
- pomyślne przejście badań i testów psychologicznych.

Wiedzę zawodową zdobywa się dopiero po przyjęciu do pracy w służbach więziennych. Kandydat wysyłany jest do Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu, gdzie odbywa się trzymiesięczny kurs podoficerski. Kurs kończy się egzaminem.

Strażnik więzienny może podjąć pracę w aresztach śledczych i więzieniach. Kobiety pracować mogą jedynie w zakładach karnych dla kobiet. Praca strażnika więziennego podobna jest do tej wykonywanej przez agenta ochrony, dlatego łatwo jest przekwalifikować się z jednego zawodu na drugi.

BRAND MANAGER (PROMOTOR MARKI)

Obowiązkiem promotora marki jest:

- promowanie marki określonego produktu na rynku,
- opracowywanie sposobów umocnienia pozycji rynkowej tego produktu,
- analiza rynku podobnych produktów,
- kontrola działań reklamy i sprzedaży związanych z danym towarem,
- akceptacja pomysłów na jego reklamę.

Wymagania:

- wykształcenie wyższe ekonomiczne lub techniczne, w zależności od branży w jakiej jest się zatrudnionym i jaki produkt się promuje,
- doskonała umiejętność mówienia, zarówno w języku polskim jak i zachodnim (przede wszystkim

- angielskim i niemieckim),
- znajomość technik sprzedaży,
- komunikatywność, przebojowość,
- dyspozycyjność,
- wyjątkowa odporność na stres.

Ścieżka kariery:

- pracę rozpoczyna się jako asystent managera, potem można uzyskać stanowisko junior managera, produkt managera, marketing managera (to są osoby zajmujące się promocją danego produktu) i w końcu brand managera.
- jeśli firma nie jest zbyt duża, to w hierarchii tego zawodu są tylko dwa szczeble.

COPYWRITER

Dzisiaj oznacza to więcej niż tylko "wymiślacz" haseł reklamowych. To człowiek, który:

- pisze teksty reklam,
- scenariusze filmów reklamowych,
- jest twórcą reklam radiowych,
- a także opracowuje konspekty całych kampanii reklamowych.

Predyspozycje w tym zawodzie dotyczą przede wszystkim umiejętności językowych a nawet talentu literackiego. Ważne jest czytanie a także stałe doskonalenie sztuki pisania tekstów.

Copywriter musi:

- znać zasady komunikacji społecznej,
- mieć wiedzę dotyczącą zachowań konsumentów,
- mieć jak najwięcej niekonwencjonalnych pomysłów,
- unikać schematów i stereotypów,
- bywać artystą.

W tym zawodzie dobrze odnajdują się osoby, które ukończyły filologię albo lingwistykę stosowaną, chociaż ścisłych reguł tutaj nie ma.

Są także niepaństwowe uczelnie, które tę specjalność oferują w ramach kierunku: reklama:

- Wyższa Szkoła Promocji w Warszawie (<http://www.wsp.pl/>),
- Wyższa Szkoła Zarządzania w Częstochowie (<http://www.wsz.edu.pl/>),
- Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Poznaniu (<http://www.wszib.poznan.pl/>),
- Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu (<http://www.wroclaw.wsb.pl/>),

Jedną z dróg wejścia do tego zawodu jest także nauka w szkole policealnej, gdzie można zdobyć wykształcenie technika organizacji reklamy.

W województwie mazowieckim np. w publicznej placówce: Policealnym Studium Zawodowym nr12 w ZS nr4 w Warszawie (www.zse4.waw.ids.pl)

HELP DESK (POMOCNIK INFORMATYKA)

Wykształcenie na tym stanowisku może być nawet średnie. Jednak, jeśli ktoś myśli o rozwijaniu swojej kariery, powinien ukończyć studia informatyczne.

Wymagania w tym zawodzie dotyczą przede wszystkim:

- doskonałej znajomości komputera (nie może mieć on przed tobą żadnych tajemnic);
- potrzebna jest także bardzo dobra znajomość języka angielskiego;
- musisz wykazywać się też wyjątkową cierpliwością, nawet w najcięższych sytuacjach musisz umieć opanować "złe" emocje;
- dobrze jeśli jesteś osobą komunikatywną;
- musisz umieć współpracować, ponieważ jesteś pomocnikiem;

Obowiązki:

- naprawa sprzętu komputerowego,
- instalowanie programów komputerowych,
- często wymaga się na tym stanowisku prowadzenia błyskawicznych kursów obsługi komputera czy obsługi edytora tekstów (dla innych pracowników),
- będziesz "złotą rączką od komputerów".

Ścieżka kariery:

- jeśli skończysz studia informatyczne możesz zostać: informatykiem,
- administratorem bazy danych,
- administratorem sieci.

HUMAN RESOURCES - HR

Human resources to, polsko brzmiący, doradca personalny (HR).

Osoba pracująca w tym charakterze, odpowiada w firmie za:

- rekrutację nowych pracowników,
- sprawy personalne pracowników firmy,
- system motywowania (określa system kar i nagród obowiązujący w firmie),
- dokształcanie pracowników i rozwijanie ich umiejętności, poprzez organizację szkoleń i kursów,
- planowanie ścieżek kariery pracowników firmy.

Wymagania:

- doskonała znajomość przepisów kodeksu pracy,
- znajomość zagadnień związanych z ubezpieczeniami społecznymi,
- otwartość, szczerość i komunikatywność w relacjach międzyludzkich,
- zdecydowanie,
- umiejętność panowania nad emocjami.

To zawód dla dyplomowanych humanistów, najlepiej psychologów. Trzeba jednak dokształcić się na studiach podyplomowych kształcących specjalistów human resources.

Funkcjonują także prywatne uczelnie kształcące doradców personalnych, np.:

- Wyższa Szkoła Zarządzania Personalem w Warszawie (<http://www.wszp.edu.pl>),
- Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Amerykanistyki w Warszawie,
- Wyższa Szkoła Administracyjno-Społeczna w Warszawie.

KEY ACCOUNT MANAGER

W ogłoszeniach prasowych ten zawód pojawia się bardzo często. Oznacza to, że poszukiwana jest osoba odpowiedzialna za promocję i sprzedaż produktu.

Wykształcenie wyższe (niekoniecznie magisterskie), najlepiej uczelni ekonomicznej.

Wymagania w tym zawodzie dotyczą przede wszystkim:

- znajomości podstaw technik sprzedaży czyli należy wiedzieć jak dany produkt sprzedać,
- doskonałej znajomości języków obcych,
- łatwości nawiązywania kontaktów,
- podkreśla się także: kreatywność, ambicje i duże zaangażowanie.

Obowiązki:

- obsługa i utrzymywanie kontaktów z klientami firmy dla której pracujesz,
- poszukiwanie nowych partnerów, których należy zachęcić do aktywnej współpracy czyli takiej, która zaowocuje najkorzystniejszą sprzedażą oferowanych przez firmę produktów czy technologii.

Firmy walczą o najsukuteczniejszych pracowników działów sprzedaży takich, którzy przyczyniają się do zwiększenia obrotów firmy i utrzymania pozycji firmy na rynku.

Ścieżka kariery:

- na początku praca na tym stanowisku oznacza sprzedaż produktu na terenie całego kraju (stanowisko handlowca),
- w perspektywie może być stanowisko szefa sprzedaży w regionie (np. Mazowsze, Pomorze),
- przy dobrych efektach swojej pracy możesz odpowiadać za sprzedaż na terenie całego kraju, a nawet za granicą.

Minusy pracy:

- czasami trudno pogodzić życie osobiste z zawodowym, dlatego jest to doskonała praca dla "singli",
- wymaga dużego zaangażowania i poświęcenia, a temu nieodłącznie towarzyszy